

מהספר העתידי רמזי טעם עם טעם לשב"ח מאת שלום המאירי, אשמח לתגובות במייל: shalom303@gmail.com

וַיִּזְהַר (זקף גדול) אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה אֹתָהּ (בראשית ו, ט"ו)

אותן תיבות נאמרו פעם נוספת בתורה¹, בענין קרבן התמיד, בפרשת תצוה ובאותו טעם, זקף גדול (שמות כט, לח): וַיִּזְהַר (זקף גדול) אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה על המזבח כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה שְׁנַיִם לַיּוֹם תָּמִיד.

ונראה לבאר: הקרבנות הם קיום לעולם². ועל קרבנות התמיד התקינו מעמדות, ואמרו (תענית דף כז עב): "אמר רבי יעקב בר אחא אמר רב אסי אלמלא מעמדות לא נתקיימו שמים וארץ".

כך כאן, בניית התיבה היא להמשך קיום העולם, וַיִּזְהַר (זקף גדול) אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה אֹתָהּ, זקיפה גדולה לעולם.

ועוד, תיבת נח היתה מעשה חסד של נח ומשפחתו עם כל בעלי החיים, ובכך היה וַיִּזְהַר רמז שהקרבנות והחסד הם שניים מהעמודים של קיום העולם, כדברי שמעון הצדיק (אבות א, ב): "על שלשה דברים העולם עומד, על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים".

שלום המאירי

וַיִּזְהַר (זקף גדול) אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה אֹתָהּ שְׁלֵשׁ מֵאוֹת אִמָּה (דרגא מנזו רביע) אַרְךְ הַתֵּבָה וְזַמְשִׁים אִמָּה רֹזְבָה וְשִׁלְשִׁים אִמָּה קוֹמְתָה (בראשית ו, ט"ו)

מה משמעות מידות התבה? כיצד נכנסו בה כל בעלי החיים?

רבנו בחיי מבאר: "אבל היה הענין נס גדול בלי ספק ומחזיק מועט את המרובה".

נס כעין זה היה בבית המקדש כגון "עומדים צפופים ומשתחים רווחים"³ וכן "מקום ארון אינו מן המדה"⁴.

¹ ראה בעל הטורים כאן: "זוה אשר תעשה - ב' דסמיכי. הכא. ואידך וזה אשר תעשה על המזבח (שמות כט, נח). לומר כשם שהמזבח מכפר כך אתה צריך לבנות מזבח לכפר עליו, כשתצא".

² ירושלמי תענית דף כא עא: "רבי יעקב בר אחא בשם רבי יסא לעולם אין העולם עומד אלא על הקרבנות. תמן תנינן שמעון הצדיק היה משירי כנסת הגדולה הוא היה אומר על שלשה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים ושלשתן בפסוק אחד ואשים דברי בפיך זו תורה ובצל ידי כסיתוך זו גמילות חסדים ללמדך שכל מי שהוא עוסק בתורה ובגמילות חסדים זכה לישב בצילו של הקב"ה. הדא היא דכתיב מה יקר חסדך אלהים ובני אדם בצל כנפיך יחסיון. לנטע שמים וליסד ארץ אלו הקרבנות".

³ משנה אבות ה, ה: "עשרה נסים נעשו לאבותינו בבית המקדש... עומדים צפופים ומשתחים רווחים". רש"י: "כשהיו מתכנסין בעזרה ברגלים או בשאר ימות השנה עומדין צפופין - דחוקין בעמידתן וכשהיו משתחים כלפי השכינה לבקש ולשאל כל אחד כפי צרכיו היה ריוח כל כך שהיה בין אחד לאחד ד' אמות כדי שלא ישמע אחד תפלת חברו כך מצאתי באגדה".

⁴ יומא דף כא עא: "והאמר רבי לוי דבר זה מסורת בידינו מאבותינו מקום ארון אינו מן המדה".

מטעם 210 לפרשת נח רמזים בטעמי המקרא בפרשה

מהספר העתידי **רמזי טעם עם טעם לשב"ח** מאת שלום המאירי, אשמח לתגובות במייל: shalom303@gmail.com

כך גם במידות התיבה יש "ושלשים אמה קומתה", וכך בבית המקדש⁵.

מובא בספרים שמידות התיבה רומזות לשמות ה'.

רבי יצחק שרים מביא⁶: "ושמעתי כי הויה אדנות עולה כחשבון ארכה ורחבה וקומתה כיצד י' של הויה עשר פעמים אלף מאדנות הרי עשרה, וחמש פעמים דלית של אדנות הרי עשרים, הרי שלשים אמה קומתה. ושש פעמים ו' של אדנות הרי שלש מאות אורך, וחמש פעמים י' של אדנות הרי חמשים רחבה. אי נמי הויה בהכאה חמש פעמים י' הרי ו' רחבה, שש פעמים ה' הרי ל' קומתה. והויה בחלוף א"ת ב"ש מצפץ גימ' ש'. עוד יכוין גימ' שדי ואדנות גימ' ש"פ גם ארכה ורחבה וקומתה גימ' ש"ף".

רבי שלמה זלמן ארנרייך מביא⁷: "בזוה"ק כתב דבתבה הויה השראת שכינה, לכן הויה ג' מאות אמה אורך התבה וחמשים אמה רחבה ושלשים קומתה, כי זה מרמז השם הויה ב"ה, יוד פעמים ה' הוא חמשים, חמשים פעמים ו' הוא שלש מאות, ו' פעם ה' הוא שלשים".

והנה מובא⁸ שמידות המקדש היו פי ארבעה ממידות המשכן: "ר' אומר משכן שעשה משה **רביע** מה שעשה שלמה. שעשה משה שלשים אמה ארכו ועשר אמות רחבו, ושעשה שלמה ששים אמות ארכו ועשרים רחבו, הו' רביע מה שעשה שלמה".

נמצא שהמשכן והמקדש רמוזים בתיבה. ע"כ.

ונרמז בטעמים: **וְלֵאמֹר** (זקף גדול) **אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה אֹתָהּ** **נְשִׁלָּשׁ מֵאֹת אֵמָה** (דרגא מנח רביע), הטעם זקף גדול רומז לשם הויה, והטעמים דרגא מנח רביעי, רומזים **לירידת השראת השכינה** (צורת דרגא⁹) להיות **מונחת ורובצת** במשכן ובמקדש, רביע - רמז לשכינה כנזכר בזוה"ק¹⁰: "ושכינתא שריא בבי מקדשא עליהו, כאמא **דרביעא** על בנייא". ורומז עוד הטעם רביע על היחס בין מידות המשכן והמקדש, שמידות המקדש היו פי ארבעה ממידות המשכן.

שלום המאירי

⁵ **בית השואבה, קונטרסי עיר על תלה**, ש. גרינפלד, ירושלים תשנב, עמ' תס: מובא מהרוקח (שער הטעמים נח ו טו): שלש מאות אמה ארך התבה חמשים אמה רחבה ושלשים אמה קומתה. "כן הבית שלשים אמות גבוה, וכן במדה הראשונה (דברי הימים ב ג) האולם מאה ועשרים אמה כנגד (בראשית ו) 'והיו ימיו מאה ועשרים שנה'. תיבה. כמו 'הבית' (כלומר אותיות תיבה כמו אותיות הבית) לכך (נגמר בנין הבית-עיין מלכים א ו לח) בירח בול, שירד בו מבול לעולם (עיין פסיקתא רבתי ו ה) וכן בבית המקדש כעין תחתיים שניים ושלשים. וזהו שסמך (תהלים כט) למזמור ה' למבול ישב, מזמור של חנוכת הבית, שעד שלא נבנה הבית היו גשמים לעולם בירח בול, עד שנבנה הבית (עיין שם בפסיקתא)".

⁶ **ליקוטים מפרדס א'**, רבי יצחק שרים, ארם צובא תרל, דף קז עב (תל אביב תשנא, עמ' עח).

⁷ **טיוול בפרדס** מהדורה תניינא, רבי שלמה זלמן ארנרייך, שימלוי תרצט, ערך "תבה". חשבון זה מוזכר בספר **תורת יוסף** (ראה לקמן בהערה) בשם קדמונים, וכותב שרמוז ב"מגדל עוז שם ה'" "כי ע"י שמו הגדול הוא קיום".

⁸ **מדרש הגדול**, פרשת תרומה, שמות כו, יח.

⁹ כמו במתן תורה (שמות יט, כ) **בְּיַד יְדֻדָּה** (דרגא תביר) על הר סיני (עיין שם).

¹⁰ פר' מקץ, דף רג עא.